

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»**

Кафедра психології

Рєпнова Т.П.

**ОСОБИСТІСТЬ В ПРАКТИЦІ КЛІНІЧНОГО ПСИХОЛОГА:
методичні рекомендації з підготовки до практичних занять**

Одеса–2025

**Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
протокол № 4 від 10 лютого 2025 року**

Автор:

Рєпнова Т. П. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

ORCID ID – <https://orcid.org/0000-0001-5200-8619>

Рецензенти:

Снігур Л. А. – доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ.

Гусєв А. І. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Інституту менеджменту і психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Рєпнова Т. П.

Особистість в практиці клінічного психолога: *методичні рекомендації з підготовки до практичних занять*. Одеса: НУ ОЮА., 2025. 35 с.

У методичних рекомендаціях надається розгорнутий план підготовки здобувачів вищої освіти до практичних занять з навчальної дисципліни «Особистість в практиці клінічного психолога». У рекомендаціях за кожною темою конкретизуються практичні завдання для самостійної роботи та індивідуальні завдання, надаються питання для контролю знань і вмінь та план практичного заняття.

Видання призначено для здобувачів вищої освіти, які вивчають навчальну дисципліну «Особистість в практиці клінічного психолога» та викладачів закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

	Вступ	4
	Критерії оцінювання, які поширюються на участь здобувачів у практичних заняттях та виконанні практичних індивідуальних завдань	5
	Методичні рекомендації до вивчення дисципліни	6
Тема 1.	Теоретико-методологічні засади розуміння особистості у клінічній практиці	8
Тема 2.	Поняття розладів особистості у клінічній практиці. Патопсихологічні синдроми.	10
Тема 3.	Діагностика рівня розвитку особистості як визначальний ступінь психологічного благополуччя або порушення	13
Тема 4.	Патопсихологічні синдроми та їх роль в клінічній практиці	15
Тема 5.	Типи організації характеру особистості у психодинамічній парадигмі	18
Тема 6.	Психосексуальні розлади особистості	20
Тема 7.	Психологічні особливості особистості при різних соматичних захворюваннях	24
Тема 8.	Вікові аспекти психопрофілактики розладів особистості	26
	Питання для підготовки до підсумкового контролю	30
	Рекомендований перелік джерел	33

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Особистість у практиці клінічного психолога» передбачає ознайомлення здобувачів з сучасними підходами наукового дослідження особистості для забезпечення оптимальних психологічних умов для клінічного вивчення та розвитку особистості, а також вироблення навичок з надання психологічної допомоги людині у клінічній практиці. Здобувачі можуть ознайомитися з основними теоретико-методологічними підходами до розуміння особистості; дізнатися особливості патогенного розвитку особистості та розглянути ряд психогенних причин розладів особистості та пато психологічних синдромів тощо.

Метою навчальної дисципліни є розвиток професійної компетентності у галузі клінічної практики з розладами особистості та психологічної допомоги людині у клінічній практиці.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомити здобувачів з основними теоретико-методологічними підходами до розуміння особистості, психогенних причин розладів особистості та пато психологічних синдромів;
- висвітлити можливості клінічної психодіагностики рівня розвитку особистості психологічної клінічної практиці психолога; надати розуміння функціонування психологічних механізмів захисту у різних типів організації характеру особистості;
- інтегрувати набуті знання з метою кращого розуміння психосоматогенних та акцентуованих проявів особистості, застосовуючи їх для пояснення та прогнозування особистісного розвитку;
- виявляти умови становлення, функціонування та розвитку особистості.

Для формувань умінь та навичок застосовуються такі методи навчання: вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (різні види вправлення, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики).

Переважа надається продуктивним методам, які спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів. Форми навчання лекція, семінар, практичне заняття, самостійна робота, залік, консультація, інструктаж, презентації, тренінги, робота в інтернет-класі, реферат, індивідуальне навчання спрямовані на студентоцентрований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи до навчання.

Під час засвоєння курсу застосовуються методи: пояснювально-ілюстративний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), пошуковий, репродуктивний, дослідницький.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, ЯКІ ПОШИРЮЮТЬСЯ НА УЧАСТЬ ЗДОБУВАЧІВ У ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ТА ВИКОНАННІ ПРАКТИЧНИХ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Одеська юридична академія»

Оцінювання здобувачів:

Шкала оцінювання			
100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

Поточний контроль знань здобувачів освіти оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням при підсумковому контролі оцінок в бали за допомогою шкали Університету до національної шкали та шкали ECTS.

Для отримання підсумкової оцінки здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних/лабораторних занять та поточних контрольних заходів (реферату, контрольної роботи, завдань до самостійної роботи тощо).

Для переведу підсумкової оцінки у 100 бальну шкалу оцінювання знань середньоарифметична підсумкова оцінка множиться на коефіцієнт 20. Якщо протягом вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти, який складає екзамен, набрав не менше ніж 1/2 від загальної кількості оцінок суму балів 90 та більше за шкалою оцінювання ECTS, то він має право отримати оцінку за набраними балами A/Відмінно без складання підсумкового контролю.

Здобувач освіти, який складає залік та набрав суму балів 60 та більше за шкалою оцінювання ECTS, отримує оцінку за набраними балами без складання підсумкового контролю.

Якщо здобувач освіти бажає покращити оцінку, отриману як середньоарифметичну результатів поточного контролю, то він може скласти залік (екзамен).

Здобувач освіти, який набрав менше ніж 1/2 від загальної кількості оцінок на практичних/лабораторних заняттях та поточних контрольних заходах та/або менше ніж 60 балів (для залікової дисципліни) та менше ніж 90 балів (для

екзаменаційної дисципліни) складає залік/екзамен відповідно в обов'язковому порядку.

Поточний контроль знань здобувачів освіти оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням при підсумковому контролі оцінок в бали за допомогою шкали Університету до національної шкали та шкали ECTS.

Для отримання підсумкової оцінки здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних/лабораторних занять та поточних контрольних заходів (реферату, контрольної роботи, завдань до самостійної роботи тощо).

Для переведу підсумкової оцінки у 100 бальну шкалу оцінювання знань середньоарифметична підсумкова оцінка множиться на коефіцієнт 20. Якщо протягом вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти, який складає екзамен, набрав не менше ніж $\frac{1}{2}$ від загальної кількості оцінок суму балів 90 та більше за шкалою оцінювання ECTS, то він має право отримати оцінку за набраними балами А/Відмінно без складання підсумкового контролю.

Здобувач освіти, який складає залік та набрав суму балів 60 та більше за шкалою оцінювання ECTS, отримує оцінку за набраними балами без складання підсумкового контролю.

Якщо здобувач освіти бажає покращити оцінку, отриману як середньоарифметичну результатів поточного контролю, то він може скласти залік (екзамен).

Здобувач освіти, який набрав менше ніж $\frac{1}{2}$ від загальної кількості оцінок на практичних/лабораторних заняттях та поточних контрольних заходах та/або менше ніж 60 балів (для залікової дисципліни) та менше ніж 90 балів (для екзаменаційної дисципліни) складає залік/екзамен відповідно в обов'язковому порядку.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Особистість у практиці клінічного психолога» є обов'язковим курсом циклу загальної підготовки майбутніх магістрів-психологів, що спрямований на вивчення базових категорій і понять клінічної психології, розуміння складності формування зрілої особистості, фрустрацій, перешкод, які доводиться долати особистості у процесі розвитку, та визначення умов виникнення розладів особистості.

У процесі вивчення курсу здобувачі ознайомлюються з теоретико-методологічними засадами розуміння особистості у клінічній практиці, видами розладів особистості у клінічній практиці, патопсихологічними синдромами, психодіагностичними підходами рівня розвитку особистості, що визначають ступінь її психологічного благополуччя або порушення, типами організації

характеру особистості у психодинамічній парадигмі, механізмами психологічного захисту, а також психологічними особливостями особистості при різних соматичних захворюваннях.

Курс побудовано з урахуванням кваліфікаційних вимог до діяльності клінічного психолога, теоретичного та практичного забезпечення знань та вмінь здобувачів самостійно проводити психодіагностику проблем розвитку особистості, виявляти комплекс причин неблагополуччя функціонування особистості, та на цій основі в подальшому планувати адекватну психокорекційну та психопрофілактичну роботу з пацієнтами закладів охорони здоров'я, дотримуватись принципів професійної етики.

Знання, здобуті в результаті вивчення дисципліни допоможуть здобувачам вищої освіти зрозуміти складності формування зрілої особистості, визначати проблеми розвитку особистості, причини дезадаптації, та є основою для здійснення клінічної практики психологом.

Здобувач у процесі вивчення навчальної дисципліни «Особистість у практиці клінічного психолога» повинен:

- 1) опанувати лекційним матеріалом;
- 2) виконати завдання до самостійної роботи;
- 3) відповісти на запитання для контролю знань і вмінь;
- 4) виконати індивідуальне завдання;

5) приймати активну участь під час практичних занять в обговоренні навчальних питань та вирішенні задач.

Опановуючи навчальний матеріал здобувач повинен розглядати, систематизувати та узагальнювати різні джерела інформації, встановлюючи змістовну сутність та логічність тих чи інших теоретичних положень. Кожне навчальне питання здобувачеві слід розглянути з точки зору наукової обґрунтованості, логічності, системності, конкретності та надійності джерела інформації.

Виконуючи **завдання для самостійної роботи**, здобувачеві слід пам'ятати, що підготовлена відповідь з переліку питань повинна бути чіткою, логічною, науково обґрунтованою, лаконічною та зрозумілою. Для цього він повинен:

- 1) глибокого проникати в сутність процесу, явища, що досліджується;
- 2) визначити смислові моменти навчального матеріалу та інформації, отриманої з різних джерел;
- 3) вміти виділити головну думку проблеми, що розглядається, дотримуватись науковості у представленні матеріалу;
- 4) узагальнити та уніфікувати навчальний матеріал;
- 5) креативно підходити до структуризації, класифікації та контент-аналізу теоретичних постулатів;
- 6) логічно розмежувати елементи певних теоретичних положень та надавати їх у хронологічному порядку відповідно до наукових відкриттів, розгортання наукової думки.

Здобувачі можуть досягти повного осмислення і розуміння навчального матеріалу шляхом використання таких методів як: аналіз, синтез, дедукція, індукція, класифікація, конкретизація, порівняння, абстрагування,

узагальнення, контент-аналіз та тощо.

Після засвоєння навчального матеріалу здобувач повинен **надати відповідь на запитання для контролю знань і вмінь**. Відповідаючи на певне питання, – здобувач повинен обґрунтувати свою відповідь, розкриваючи її з різних наукових та практичних підходів.

У процесі самостійної підготовки здобувачів для успішного опанування навчального матеріалу з навчальної дисципліни «Особистість у практиці клінічного психолога» здобувач повинен виконати завдання для самостійної роботи; ознайомитись з навчальним матеріалом методичних рекомендацій, відповісти на запитання для контролю знань і вмінь (через пошукову діяльність) та під час практичних занять приймати активну участь у обговоренні навчальних питань.

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗУМІННЯ ОСОБИСТОСТІ У КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для опанування навчальним матеріалом

Підготуватися до відповіді на такі запитання:

- Історія розвитку антропологічних теорій у психології.
- Основні положення теорії особистості В. Райха у симптомоутворенні.
- Поняття норми та патології розвитку особистості в психодинамічній теорії З. Фрейда.
- Основні положення теорій особистості Дж. Келлі, Г. Саллівана.
- Основні положення теорій особистості К. Левіна, Р. Мей, А. Бандури.
- Основні положення теорій особистості Дж. Роттера, Е. Дюркгейма.
- Поняття свободи особистості теорії В. Франкла, самосвідомість і ознаки духовної особистості теорії У. Джемса.

Індивідуальні теоретико-орієнтовні завдання

1. Підготувати реферати (презентації) з наступних тем:
 - «Психологічне благополуччя особистості».
 - «Когнітивні фактори збереження психічного здоров'я особистості».
 - «Асертивність особистості як важлива властивість для вирішення конфліктних ситуацій».
 - «Типові ризики для осіб з різним локусом контролю».
 - «Особливості соціальної перцепції в інтернет-спілкуванні підлітків».
 - «Емоційний інтелект як фактор соціально-психологічної адаптації особистості».

– «Психологічна культура особистості».

2. Схематично зобразити витoki різних шкіл з вивчення особистості у вигляді «Дерева психологічних теорій».

Вимоги до оформлення та подання мультимедійної презентації

Форма подання :мультимедійна презентація Microsoft Office Power Point (Гамма та тощо).

Кількість слайдів: 12-15.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації – дивись «Рекомендації та вимоги до створення і оформлення мультимедійної презентації» – URL: <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-ta-vimogi-do-stvorennia-i-oformlenna-multimedijnoi-prezentacii-493903.html>

Питання для контролю знань і вмінь

1. Проблема співвідношення набутого і спадкового у структурі особистості: біогенетичний підхід.
2. Проблема співвідношення набутого і спадкового у структурі особистості: соціогенетичний підхід.
3. Проблема співвідношення набутого і спадкового у структурі особистості: психогенетичний підхід.
4. Проблема співвідношення набутого і спадкового у вітчизняній психології.
5. Джерело активності особистості за різними психологічними концепціями у вітчизняній психології.
6. Умови розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості.
7. Мотивація та діяльність особистості в різних психологічних теоріях.
8. Становлення та розвиток особистості з позиції психоаналізу.
10. Становлення та розвиток особистості з позиції біхевіоризму.
11. Умови становлення та розвитку особистості: гуманістична психологія.

Література для підготовки

1. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.
2. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.
3. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.
4. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.
5. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (ХІ Платонівські читання) : Матеріали наук.-практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські мін. води", 17-18 квітня 2008р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.

6. Репнова Т. П. Етичні принципи у розрізі психологічної культури студента та викладача вищого навчального закладу. Науковий журнал Одеського національного університету «Вісник». Серія: Психологія та соціальна робота. ISSN 2707–0409. Т. 24, випуск 2 (50), 2019. С. 151–163. DOI: 10.18524/2707-0409. [Включено до МНБ – Web of Science]. <https://drive.google.com/drive/folders/1d-XlQT4ioGUUWtu3W9PAf7gecI9HbBz7>.

7. Я-концепція у становленні особистості: цикл тренінгових вправ: навчально-методичний посібник / Укл.: Тимофієва М. П., Павлюк О. І. Чернівці, 2019. 107 с. ISBN 978- 966-697-771-0.

8 <https://www.who.int/> - Всесвітня організація охорони здоров'я.

ПЛАН ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Факторні теорії розвитку людини. Теорії типів особистості.
 - Теорія особистості В. Райха.
 - Теорія особистості З. Фрейда.
 - Теорія особистості Дж. Келлі, Г. Саллівана.
 - Теорія особистості К. Левіна, Р. Мей, А. Бандури,
 - Теорія особистості Дж. Роттера, Е. Дюркгейма.
 - Теорія особистості В. Франкла, В. Джемса.
2. Заслуховування та обговорення рефератів.
3. Обговорення основних положень теорій особистості, що забезпечують успішну адаптацію і психологічне благополуччя особистості.
4. Підведення підсумків практичного заняття.

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ У КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ ТА ПАТОПСИХОЛОГІЧНІ СИНДРОМИ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для опанування навчальним матеріалом

Підготуватися до відповіді на такі запитання:

- Теорії психосоматичних взаємин: психоаналітична, нейрогуморальна, фізіологічна, кортико-вісцеральна.
- Вплив психічних чинників на соматичне здоров'я людини.
- Клінічні прояви психічної норми та патології.
- Рефлекторна природа психіки.
- Роль біологічних і соціальних чинників у формуванні психіки людини.
- Принципи розрізнення психологічних феноменів та психопатологічних симптомів.
- Психотичні та непсихотичні синдроми, їх характеристика.

Індивідуальні теоретико-орієнтовні завдання

1. Підготувати реферати (презентації) з наступних тем:
 - «Порушення функцій вищих відділів кори головного мозку при психічних захворюваннях».
 - «Психопатологічні синдроми з непорушеною свідомістю (непсихотичні) і з порушенням свідомості (психотичні)».
 - «Класифікація непсихотичних (невротичних синдромів) за МКХ-11».
2. Скласти порівняльну таблицю розладів особистості за МКХ-10 і DSM-V, пояснити відмінності.

Вимоги до оформлення та подання мультимедійної презентації

Форма подання :мультимедійна презентація Microsoft Office Power Point (Гамма та тощо).

Кількість слайдів: 12-15.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації – дивись «Рекомендації та вимоги до створення і оформлення мультимедійної презентації» – URL: <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-ta-vimogi-do-stvorennia-i-oformlenna-multimedijnoi-prezentacii-493903.html>

Питання для контролю знань і вмінь

1. Міждисциплінарні зв'язки між клінічною психологією та іншими дисциплінами: психіатрією, неврологією, наркологією, загальною психологією, патопсихологією, нейропсихологією, дефектологією, сексологією тощо.
2. Методи клініко-психологічного дослідження.
3. Взаємодія лікаря та клінічного психолога.
4. Оцінка психічного стану пацієнта; змін у психічному стані хворого під впливом лікарської терапії та психокорекції.
5. Диференціальна діагностика у клінічній психології.
6. Участь клінічного психолога в експертизі: судово-психологічній, військово-психологічній, комплексній судовій психолого-психіатричній.

Література для підготовки

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я , 2007. - 208 с.
2. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.
3. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тодорцева; Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Букаєв В.В., 2013. – 267 с. : іл., табл.
4. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.
5. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.

6. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.

7. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.

8. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (XI Платонівські читання) : Матеріали наук.-практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські мін. води", 17-18 квітня 2008р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.

9. Рєпнова Т.П. Вивчення культури емоцій підлітків як психологічне пізнання та підґрунтя психокорекційної роботи. «Актуальні проблеми сучасного управління в соціально-економічних, гуманітарних та економічних системах» : Зб. наук. праць за матеріалами наук.-практ. конф. / ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса: Лерадрук, 2018. - С. 108-121.

10. Рєпнова Т.П., Кулікова Д.Я. Сучасні дослідження особистісної детермінації порушення поведінки у молодших школярів. «Актуальні питання психології у сучасному інноваційному просторі»: Зб. наук. праць за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції / Одеський національний морський університет, 26-27 травня, Одеса: ОНМУ, 2023.- С.104-108.

11. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю : навчально-методичний посібник / С.О.Величко, Т.В.Веселова, І.С. Вітенко [та ін.] ; за ред. Л.Ф.Матюхи, І.С.Вітенка, Н.Г.Гойди [таін.] ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2013. – 175 с. : табл., іл.

12. Я-концепція у становленні особистості: цикл тренінгових вправ: навчально-методичний посібник / Укл.: Тимофієва М. П.,Павлюк О. І. Чернівці, 2019. 107 с. ISBN 978- 966-697-771-0.

ПЛАН ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Рефлекторна природа психіки.
 - Роль біологічних і соціальних чинників у формуванні психіки людини.
 - Принципи розрізнення психологічних феноменів та психопатологічних симптомів.
 - Психотичні та непсихотичні синдроми, їх характеристика.
2. Заслуховування та обговорення рефератів.
3. Підведення підсумків практичного заняття.

ТЕМА 3.
ДІАГНОСТИКА РІВНЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ЯК
ВИЗНАЧАЛЬНИЙ СТУПІНЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ
АБО ПОРУШЕННЯ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для опанування навчальним матеріалом

Підготуватися до відповіді на такі запитання:

- Валідні методи, які можуть використовуватись для клінічної психодіагностики.
- Професійні вимоги до психолога, який проводить клінічне інтерв'ю.
- Діагностичні принципи-альтернативи: хвороба-особистість, нозос-патос, реакція-стан-розвиток.
- Діагностичні принципи-альтернативи: психотичне-непсихотичне, екзогенне-психогенне-ендогенне, дефект-одужання-хроніфікація.
- Діагностичні принципи-альтернативи: адаптація-дезадаптація, компенсація-декомпенсація, негативне-позитивне.
- Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.
- Кваліфікаційна характеристика клінічного психолога.
- Методи дослідження у клінічній психології.
- Первинне інтерв'ю, психологічне консультування.

Індивідуальні теоретико-орієнтовні завдання

1. Схематично зобразити рівні невротичного розвитку особистості за Отто Кернбергом, надати особистісну характеристику кожному.
2. Підготувати реферати з таких тем:
 - «Основні методи визначення психологічного стану пацієнта в клініці. Метод спостереження та самоспостереження».
 - «Цілеспрямована психологічна бесіда: анамнез життя, анамнез захворювання (зі слів хворого та осіб, які знають хворого), опис психологічного стану».
 - «Робота психолога з медичною документацією».
 - «Експериментально-психологічні методи в медичній психології та їх призначення».
 - «Феноменологічний принцип обстеження хворого».
3. Завдання: Проаналізуйте підходи до обстеження хворих: клінічний, експериментально-психологічний, медико-психологічний, медико-соціальний, соціально-психологічний.

Вимоги до оформлення та подання мультимедійної презентації

Форма подання :мультимедійна презентація Microsoft Office Power Point (Гамма та тощо).

Кількість слайдів: 12-15.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації – дивись «Рекомендації та вимоги до створення і оформлення мультимедійної презентації» – URL: <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-ta-vimogi-do-stvorennia-i-oformlenna-multimedijnoi-prezentacii-493903.html>

Питання для контролю знань і вмінь

1. Основні методи визначення психологічного стану пацієнта у клініці.
2. Метод спостереження та самоспостереження.
3. Цілеспрямована психологічна бесіда: анамнез життя.
4. Анамнез захворювання (зі слів хворого та осіб, які знають хворого), опис психологічного стану.
5. Робота з медичною документацією.
6. Експериментально-психологічні методи в медичній психології та їх призначення.

Література для підготовки

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я , 2007. - 208 с.
2. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.
3. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тодорцева; Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Букаєв В.В., 2013. – 267 с. : іл., табл.
4. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.
5. Медична психологія: держ. нац. підруч.: підруч. для студентів ВНЗ ВМНЗ IV рівня акредитації МОЗ України / Спіріна І.Д. та ін. – Дніпропетровськ : Ліра, 2012. – 442 с.
6. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.
7. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.
8. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.
9. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (XI Платонівські читання) : Матеріали наук.-практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські

мін. води", 17-18 квітня 2008 р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.

10. Рєпнова Т.П. Вивчення культури емоцій підлітків як психологічне пізнання та підґрунтя психокорекційної роботи. «Актуальні проблеми сучасного управління в соціально-економічних, гуманітарних та економічних системах» : Зб. наук. праць за матеріалами наук.-практ. конф. / ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса: Лерадрук, 2018. - С. 108-121.

11. Рєпнова Т.П., Кулікова Д.Я. Сучасні дослідження особистісної детермінації порушення поведінки у молодших школярів. «Актуальні питання психології у сучасному інноваційному просторі»: Зб. наук. праць за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції / Одеський національний морський університет, 26-27 травня, Одеса: ОНМУ, 2023.- С.104-108.

12. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю : навчально-методичний посібник / С.О. Величко, Т.В. Веселова, І.С. Вітенко [та ін.] ; за ред. Л.Ф. Матюхи, І.С. Вітенка, Н.Г. Гойди [та ін.] ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2013. – 175 с. : табл., іл.

ПЛАН ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Рівні невротичного розвитку особистості за Отто Кернбергом.
 - Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.
 - Кваліфікаційна характеристика клінічного психолога.
 - Методи дослідження в клінічній психології.
 - Феноменологічний принцип обстеження хворого.
 - Первинне інтерв'ю, психологічне консультування.
2. Заслуховування та обговорення рефератів.
3. Підведення підсумків практичного заняття.

ТЕМА 4. ПАТОПСИХОЛОГІЧНІ СИНДРОМИ ТА ЇХ РОЛЬ В КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для опанування навчальним матеріалом

1. Підготуватися до відповіді на такі запитання:
 - Синдроми із загальним порушенням свідомості (обнубіляція, оглушення,

сомноленція, сопор, кома.

– Синдроми з потьмаренням свідомості (множинні, рухові, сценічні, сюжетні галюцинації, переважно зорові, тактильні).

– Синдроми із звуженням свідомості (сутінковий, патологічний афект, фуга, транс, сомнамбулізм).

– Синдроми з частковим порушенням свідомості.

2. Підготувати реферати з таких тем:

– «Психологічні механізми розвитку психогенних захворювань»

– «Роль психічного фактора у виконанні та протіканні соматичних розладів».

– «Невротичні симптоми та психогенні реакції на стан здоров'я у хворих на серцево-судинні захворювання».

Індивідуальні теоретико-орієнтовні завдання

1. Скласти таблицю симптомів розладу дефіциту уваги з гіперактивністю (РДУГ) та розладів аутистичного спектру (РАС).

2. Підготувати реферат або мультимедійну презентацію з таких тем:

«Основні симптоми та синдроми розладів сприйняття».

«Основні симптоми та синдроми розладів мислення».

«Основні симптоми та синдроми розладів емоцій».

«Основні симптоми та синдроми розладів волі».

«Основні симптоми та синдроми розладів потягів».

«Порушення пам'яті».

«Порушення інтелекту».

«Порушення свідомості».

Вимоги до оформлення та подання мультимедійної презентації

Форма подання :мультимедійна презентація Microsoft Office Power Point (Гамма та тощо).

Кількість слайдів: 12-15.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації – дивись «Рекомендації та вимоги до створення і оформлення мультимедійної презентації» – URL:

<https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-ta-vimogi-do-stvorennia-i-oformlenna-multimedijnoi-prezentacii-493903.html>

Питання для контролю знань і вмінь

1. Поняття про симптом, синдром, нозологію.

2. Основні види розладів відчуттів та сприйняття у загальній клінічній практиці.

3. Основні види розладів пам'яті у загальній клінічній практиці.

4. Основні види розладів уваги у загальній клінічній практиці.

5. Розлади емоцій у клінічній практиці.

6. Болісні зміни потягів, волі та поведінки.

7. Загальна характеристика психічних розладів за різних видів патології.

8. Психічне реагування захворювання.

Література для підготовки

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я , 2007. - 208 с.
2. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.
3. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тодорцева; Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Букаєв В.В., 2013. – 267 с. : іл., табл.
4. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.
5. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.
6. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.
8. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.
9. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (XI Платонівські читання) : Матеріали наук.-практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські мін. води", 17-18 квітня 2008 р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.
10. Рєпнова Т.П. Вивчення культури емоцій підлітків як психологічне пізнання та підґрунтя психокорекційної роботи. «Актуальні проблеми сучасного управління в соціально-економічних, гуманітарних та економічних системах» : Зб. наук. праць за матеріалами наук.-практ. конф. / ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса: Лерадрук, 2018. - С. 108-121.
11. Рєпнова Т.П., Кулікова Д.Я. Сучасні дослідження особистісної детермінації порушення поведінки у молодших школярів. «Актуальні питання психології у сучасному інноваційному просторі»: Зб. наук. праць за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції / Одеський національний морський університет, 26-27 травня, Одеса: ОНМУ, 2023.- С.104-108.
12. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю : навчально-методичний посібник / С.О.Величко, Т.В.Веселова, І.С. Вітенко [та ін.] ; за ред. Л.Ф.Матюхи, І.С.Вітенка, Н.Г.Гойди [та ін.] ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2013. – 175 с. : табл., іл.

ПЛАН ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ:

1. Обговорення теоретичних питань:

- Основні симптоми та синдроми розладів сприйняття.
 - Основні симптоми та синдроми розладів мислення.
 - Основні симптоми та синдроми розладів емоцій.
 - Основні симптоми та синдроми розладів волі.
 - Основні симптоми та синдроми розладів потягів.
 - Порушення пам'яті.
 - Порушення інтелекту.
 - Порушення свідомості.
2. Заслуховування та обговорення рефератів.
 3. Підведення підсумків практичного заняття.

ТЕМА 5. ТИПИ ТА РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ У ПСИХОДИНАМІЧНІЙ ПАРАДИГМІ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для опанування навчальним матеріалом

1. Підготуватися до відповіді на такі запитання:
 - Дефіцитарність образу власного “Я” нарцисичних особистостей.
 - Відмінність істерії психотичного, межового та невротичного рівнів.
 - Афекти шизоїдних особистостей.
 - Процеси психологічного захисту та адаптації обсесивно-компульсивних особистостей.
 - Поняття депресивної динаміки та заперечення депресії.
 - Основні риси характеру параноїдних особистостей.
2. Підготувати реферати з таких тем:
 - «Диференційна діагностика депресивних осіб».
 - «Діагностичні труднощі при виставленні діагнозу параноїдних особистостей».
 - «Диференційна діагностика обсесивно-компульсивних особистостей».
 - «Реактивні утворення обсесивно-компульсивних особистостей».
 - «Власне “Я” маніакальних і гіпоманіакальних особистостей».
 - «Причини, що ґрунтують суїцидальну поведінку».

Індивідуальні теоретико-орієнтовні завдання

1. Проаналізувати зрілі та примітивні механізми психологічного захисту у різних типів організації характеру особистості за Ненсі Мак-Вільямс.
2. Підготувати реферат або мультимедійну презентацію з таких тем:
 - «Розлади особистості: антисоціальний, нарцисичне».
 - «Розлади особистості: дисоціативний, гістріонний (демонстративний)».
 - «Розлади особистості: шизоїдний, параноїдний, шизотиповий».

- «Розлади особистості: мазохістичний, садистичний».
- «Розлади особистості: депресивний, маніакальний».
- «Розлади особистості: обсесивний, компульсивний».

Вимоги до оформлення та подання мультимедійної презентації

Форма подання :мультимедійна презентація Microsoft Office Power Point (Гамма та тощо).

Кількість слайдів: 12-15.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації – дивись «Рекомендації та вимоги до створення і оформлення мультимедійної презентації» – URL: <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-ta-vimogi-do-stvorennia-i-oformlenna-multimedijnoi-prezentacii-493903.html>

Питання для контролю знань і вмінь

1. Відмінність психотичної та невротичної депресії.
2. Екзистенційна проблематика депресивних пацієнтів.
3. Поведінкові захисти обсесивно-компульсивних особистостей.
4. Основні захисні та адаптаційні процеси маніакальних та гіпоманіакальних особистостей.
5. Диференційна діагностика шизоїдних особистостей.
6. Джерела на підтвердження самоповаги шизоїдних особистостей.
7. Захисні та адаптаційні процеси при істерії.
8. Дисоціація та різноманітність її проявів.
9. Основні афекти нарцисичних особистостей.
10. Патологія самооцінки нарцисичних особистостей.

Література для підготовки

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я , 2007. - 208 с.
2. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.
3. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тодорцева; Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Букаєв В.В., 2013. – 267 с. : іл., табл.
4. Депресія (легкий або помірний депресивні епізоди без соматичного синдрому або з соматичним синдромом : адаптована клінічна настанова, заснована на доказах / Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України; Асоціація психіатрів України. – 2014. – 65 с.
5. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.
6. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.

7. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.

8. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.

9. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (XI Платонівські читання) : Матеріали наук.-практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські мін. води", 17-18 квітня 2008 р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.

10. Рекурентні депресивні розлади : адаптована клінічна настанова, заснована на доказах / Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України; Асоціація психіатрів України. – 2014. – 457 с.

11. Рєпнова Т.П. Вивчення культури емоцій підлітків як психологічне пізнання та підґрунтя психокорекційної роботи. «Актуальні проблеми сучасного управління в соціально-економічних, гуманітарних та економічних системах» : Зб. наук. праць за матеріалами наук.-практ. конф. / ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса: Лерадрук, 2018. - С. 108-121.

12. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю : навчально-методичний посібник / С.О.Величко, Т.В.Веселова, І.С. Вітенко [та ін.] ; за ред. Л.Ф.Матюхи, І.С.Вітенка, Н.Г.Гойди [та ін.] ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2013. – 175 с. : табл., іл.

ПЛАН ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Розлади особистості: антисоціальний, нарцистичний.
 - Розлади особистості: дисоціативний, гістріонний (демонстративний).
 - Розлади особистості: шизоїдний, параноїдний, шизотиповий.
 - Розлади особистості: мазохістичний, садистичний.
 - Розлади особистості: депресивний, маніакальний.
 - Розлади особистості: obsесивний, компульсивний.
2. Заслуховування та обговорення рефератів.
3. Підведення підсумків практичного заняття.

ТЕМА 6. ПСИХОСЕКСУАЛЬНІ РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для опанування навчальним матеріалом

1. Підготуватися до відповіді на такі запитання:

- Анатомо-фізіологічні аспекти сексуальності.
- Психосексуальний розвиток особистості.
- Порушення сексуального здоров'я. Сексуальні девіації.
- Парафіліальні розлади МКХ-11, МКХ-10.
- Психологічні статеві комплекси чоловіків.
- Психологічні статеві комплекси жінок.
- Емоційні та сексуальні травми у сексології.

Індивідуальне теоретико-орієнтовне завдання

1. Підготувати реферат або мультимедійну презентацію з таких тем:

- «Межі зони компетентності роботи психолога та сексолога».
- «Причини та патогенез порушень у сексуальній сфері особистості».
- «Діагностика проблем сексуального спрямування особистості».
- «Правила побудови здорових стосунків у парі».
- «Психопрофілактика порушень сексуального здоров'я і деонтологія у практиці сексолога».

Вимоги до оформлення та подання мультимедійної презентації

Форма подання : мультимедійна презентація Microsoft Office Power Point (Гамма та тощо).

Кількість слайдів: 12-15.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації – дивись «Рекомендації та вимоги до створення і оформлення мультимедійної презентації» – URL: <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-ta-vimogi-do-stvorennia-i-oformlennia-multimedijnoi-prezentacii-493903.html>

2. Вирішити задачу:

«До клінічного психолога звернулась пацієнтка з приводу сексуальних проблем, скаргою на психічну напругу, тривожність, незадоволеність у сексуальних стосунках з партнером через невідповідність ритмів сексуального потягу, що викликає в неї емоційний стрес. Не знає як з партнером обговорювати сексуальні теми, але розуміє, що проблема може бути в площині її особистості. Непорозуміння призводить до конфліктів у парі. Має труднощі у поясненні що таке інтимність, переважають негативні почуття стосовно сексуального акту».

Питання:

Які аспекти особистості обговорює клінічний психолог з пацієнткою. Який регістр розладу орієнтовно можна розглядати у цьому випадку. На які психологічні аспекти буде спрямована діагностика? Обґрунтуйте.

3. Обговорити типові помилки консультанта з сексуальних проблем:

- неповна інформація, отримана психологом від клієнта;
- неуважність консультанта до деталей того, про що йому говорить клієнт;
- поспішність консультанта у висновках щодо проблеми клієнта;
- недостатня теоретична підготовка й одностороння теоретична орієнтація

психолога-консультанта в інтерпретації повідомлень клієнта.

– пропонуючи клієнтові рекомендації, консультант не враховує індивідуальних особливостей клієнта або не бере до уваги такі умови його життя, які можуть стати серйозною перешкодою до практичної реалізації отриманих від консультанта рекомендацій.

Питання для контролю знань і вмінь

1. Аномалії статевого потягу, їх класифікація.
2. Особливості формування парафілій, роль аналізаторів сприйняття.
3. Психопатологічні варіанти та типи перебігу клінічної картини парафілій.
4. Патогенетичні типи формування парафілій.
5. Базова, рольова та персональна статеві ідентичність за В.Є. Каганом.
6. Психосексуальний розвиток як один з аспектів індивідуального психічного розвитку.
7. Партнерська та індивідуальна сексуальні норми, критерії оцінки.
8. Типи сексуальної мотивації, їх властивості.
9. Поняття сексуального здоров'я, основні системоутворюючі якості.
10. Вікові особливості статевої функції.
11. Сексуальні дисфункції у чоловіків, їх види, причини виникнення.
12. Сексуальні дисфункції у жінок, їх види, причини виникнення.

Література для підготовки

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я , 2007. - 208 с.
2. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.
3. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тодорцева; Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Букаєв В.В., 2013. – 267 с. : іл., табл.
4. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.
5. Медична психологія: держ. нац. підруч.: підруч. для студентів ВНЗ ВМНЗ IV рівня акредитації МОЗ України / Спіріна І.Д. та ін. – Дніпропетровськ : Ліра, 2012. – 442 с.
6. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.
7. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.

8. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.

9. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (XI Платонівські читання) : Матеріали наук.-практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські мін. води", 17-18 квітня 2008 р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.

10. Рєпнова Т.П. Вивчення культури емоцій підлітків як психологічне пізнання та підґрунтя психокорекційної роботи. «Актуальні проблеми сучасного управління в соціально-економічних, гуманітарних та економічних системах» : Зб. наук. праць за матеріалами наук.-практ. конф. / ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса: Лерадрук, 2018. - С. 108-121.

11. Рєпнова Т.П., Кулікова Д.Я. Сучасні дослідження особистісної детермінації порушення поведінки у молодших школярів. «Актуальні питання психології у сучасному інноваційному просторі»: Зб. наук. праць за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції / Одеський національний морський університет, 26-27 травня, Одеса: ОНМУ, 2023.- С.104-108.

12. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю : навчально-методичний посібник / С.О.Величко, Т.В.Веселова, І.С. Вітенко [та ін.] ; за ред. Л.Ф.Матюхи, І.С.Вітенка, Н.Г.Гойди [та ін.] ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2013. – 175 с. : табл., іл.

13. Я-концепція у становленні особистості: цикл тренінгових вправ: навчально-методичний посібник / Укл.: Тимофієва М. П.,Павлюк О. І. Чернівці, 2019. -107 с. ISBN 978- 966-697-771-0.

14. Чупріков А.П. Нормальна та кримінальна сексологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. П. Чуприков, Б. М. Цуприк. — К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 252 с.

ПЛАН ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Зріла та інфантильна сексуальність.
 - Психогенні фактори сексуальних дисфункцій (алібідімія, аноргазмія).
 - Теорія виродження Мореля.
 - Психологічні чинники сексуальних девіацій.
 - Психопрофілактика порушень сексуального здоров'я.
 - Статеве виховання і сексуальна просвіта.
2. Заслуховування та обговорення рефератів.
3. Підведення підсумків практичного заняття.

ТЕМА 7.
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ПРИ РІЗНИХ
СОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для опанування навчальним матеріалом

Підготуватися до відповіді на такі запитання:

- Основні поняття психосоматики. Концептуальні засади психосоматики.
- Чинники психосоматичних захворювань.
- Характеристики прояву та динаміки різних психосоматичних захворювань.
- Діагностика, профілактика та психологічна допомога психосоматичним хворим.
- Критерії призначення примусових заходів медичного характеру.
- Причини виникнення та перебігу основних психосоматичних захворювань.

Індивідуальні теоретико-орієнтовні завдання

1. Скласти таблицю порівняння психосоматичних розладів та соматопсихічних розладів.
2. Підготувати реферат або мультимедійну презентацію з таких тем:
 - «Формування психосоматичних явищ у процесі індивідуального розвитку особистості».
 - «Психологічні механізми утворення симптомів при психосоматичних розладах та роль особистісних факторів у цьому процесі».
 - «Психосоматичні аспекти депресії, інфекційних захворювань та головного болю».
 - «Бронхіальна астма як психосоматичне захворювання».
 - «Істеричні порушення опорно-рухового апарату».
 - «Особливості особистісних змін при порушенні гормональної функції щитоподібної залози».

Вимоги до оформлення та подання мультимедійної презентації

Форма подання :мультимедійна презентація Microsoft Office Power Point (Гамма та тощо).

Кількість слайдів: 12-15.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації – дивись «Рекомендації та вимоги до створення і оформлення мультимедійної презентації» – URL: <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-ta-vimogi-do-stvorennia-i-oformlenna-multimedijnoi-prezentacii-493903.html>

Питання для контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти:

1. Особистість хворого та внутрішня картина захворювання.
2. Чинники виникнення психосоматичних захворювань.

3. Когнітивні теорії психосоматичних розладів.
4. Нервова анорексія та булімія.
5. Виразкова хвороба шлунка та 12-палої кишки. Стрессова виразка.
6. Психосоматичні співвідношення при хворобах травної системи.
7. Бронхіальна астма: психосоматичний компонент захворювання.
8. Психологічні особливості хворих на туберкульоз.
9. Психосоматичні аспекти синдрому гіпервентиляції.
10. Картина особистості при хворобах серцево-судинної системи.
11. Особливості особи при ревматичних захворюваннях.
12. Функціональні сексуальні порушення: психосоматичний аспект.
13. Психосоматичні співвідношення при ендокринних захворюваннях.
14. Принципи діагностики психосоматичних хворих.
15. Психотерапія у психосоматиці.
16. Джерела емоційно зумовлених (психосоматичних) захворювань.
17. Внутрішня картина захворювання.
18. Типи емоційного ставлення хворих до своєї хвороби.
19. Визначити поняття нозогенії при психосоматичних захворюваннях.
20. Особливості психосоматичних розладів у дитячому віці.

Література для підготовки

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я , 2007. - 208 с.
2. Волошин П.В. Принципи медико-психологічної реабілітації осіб, які постраждали під час виконання службових обов'язків в Україні / П.В. Волошин, Н.О. Марута, Л.Ф. Шестопалова, І.В. Лінський //Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 2 (83). – С. 105.
3. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.
4. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тодорцева; Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Букаєв В.В., 2013. – 267 с. : іл., табл.
5. Любан-Плоцця Б., Пельдингер В. Психосоматичний хворий на прийомі у лікаря. – Київ: “АДЕФ-Україна”.- 1997.
6. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.
7. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.
8. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.
9. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.
10. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (XI Платонівські читання) : Матеріали наук.-

практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські мін. води", 17-18 квітня 2008 р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.

11. Рєпнова Т.П. Его в процесі індивідуації на онтогенетичних етапах розвитку. «Пріоритетні напрями розвитку наукової думки в ХХІ столітті» Зб. наук. праць за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції до Дня науки України / ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 19 травня, 2023 р. Одеса: Лерадрук. - С. 84-91.

12. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю : навчально-методичний посібник / С.О.Величко, Т.В.Веселова, І.С. Вітенко [та ін.] ; за ред. Л.Ф.Матюхи, І.С.Вітенка, Н.Г.Гойди [та ін.] ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2013. – 175 с. : табл., іл.

ПЛАН ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ:

1. Обговорення теоретичних питань:

- Роль психічного фактора у виникненні і перебігу соматичних розладів.
- Психосоматичні захворювання: хвороби органів дихання.
- Функціональні сексуальні розлади психогенного характеру.
- Психосоматичні захворювання: серцево-судинні та шлунково-кишкові.
- Психосоматичні захворювання: хвороби ендокринної системи, післяпологові депресії.
- Психосоматичні хвороби: психологічні аспекти харчової поведінки.

2. Заслуховування та обговорення рефератів.

3. Підведення підсумків практичного заняття.

ТЕМА 8.

ВІКОВІ АСПЕКТИ ПСИХОПРОФІЛАКТИКИ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для опанування навчальним матеріалом

Підготуватися до відповіді на такі запитання:

- Вікові особливості розвитку особистості та способи надання медико-психологічної допомоги на різних вікових етапах.
- Поняття вікових криз і новоутворень;
- Потенційні, вікові та особисті психологічні особливості пацієнтів.

- Порушення психічного розвитку особистості та шляхи медико-психологічного вирішення цих проблем.
- Організація медико-психологічної допомоги пацієнтам різного віку.

Індивідуальні теоретико-орієнтовні завдання

1. Проаналізувати принципи роботи клінічного психолога з людьми, які помирають. Розкрити етику психолога в роботі з помираючими пацієнтами.
2. Підготувати реферат або мультимедійну презентацію з таких тем:
 - «Методи вивчення вікових та індивідуальних особливостей людини».
 - «Проблема періодизації психічного розвитку особистості та врахування вікових особливостей пацієнта у клінічній практиці».
 - «Розвиток комунікативної компетентності клінічного психолога у системі міжособистісних відносин, навичок продуктивної та конструктивної взаємодії з пацієнтами та колегами».

Вимоги до оформлення та подання мультимедійної презентації

Форма подання :мультимедійна презентація Microsoft Office Power Point (Гамма та тощо).

Кількість слайдів: 12-15.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації – дивись «Рекомендації та вимоги до створення і оформлення мультимедійної презентації» – URL: <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-ta-vimogi-do-stvorennia-i-oformlenna-multimedijnoi-prezentacii-493903.html>

Питання для контролю знань і вмінь

1. Фактори ризику, що впливають на пренатальний розвиток дитини, їх запобігання та профілактика.
2. Соціальна ситуація та провідна діяльність як фактори розвитку немовляти.
3. Фактори, що впливають на фізичний, психічний та соціальний розвиток дітей та підлітків.
4. Особливості розвитку дітей та підлітків з інвалідизуючими психоневрологічними захворюваннями.
5. Профілактика порушень розвитку особистості в юнацькому та дорослому віці.
6. Зміни особистості внаслідок екзогенних та ендогенних чинників.
7. Деструктивний вплив на особистість психоневрологічних захворювань.
8. Профілактика зміни особистості внаслідок психоневрологічних захворювань похилого та старечого віку.

Література для підготовки

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я , 2007. - 208 с.
2. Волошин П.В. Принципи медико-психологічної реабілітації осіб, які постраждали під час виконання службових обов'язків в Україні / П.В.

Волошин, Н.О. Марута, Л.Ф. Шестопалова, І.В. Лінський //Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 2 (83). – С. 105.

3. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.

4. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.

5. Медична психологія: держ. нац. підруч.: підруч. для студентів ВНЗ ВМНЗ IV рівня акредитації МОЗ України / Спіріна І.Д. та ін. – Дніпропетровськ : Ліра, 2012. – 442 с.

6. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.

7. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.

8. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.

9. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (XI Платонівські читання) : Матеріали наук.-практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські мін. води", 17-18 квітня 2008 р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.

10. Рєпнова Т.П. Войта-діагностика та корекція у системі абілітації дітей з особливими освітніми потребами. «Пріоритетні напрямки розвитку наукової думки в ХХІ столітті» Зб. наук. праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції до Дня науки України / ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 17 травня, 2024 р. Одеса: Лерадрук. - С. 43-45.

11. Рєпнова Т.П., Кулікова Д.Я. Сучасні дослідження особистісної детермінації порушення поведінки у молодших школярів. «Актуальні питання психології у сучасному інноваційному просторі»: Зб. наук. праць за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції / Одеський національний морський університет, 26-27 травня, Одеса: ОНМУ, 2023.- С.104-108.

12. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю : навчально-методичний посібник / С.О.Величко, Т.В.Веселова, І.С. Вітенко [та ін.] ; за ред. Л.Ф.Матюхи, І.С.Вітенка, Н.Г.Гойди [та ін.] ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2013. – 175 с. : табл., іл.

ПЛАН ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ:

1. Обговорення теоретичних питань:
 - Психологічні, соціальні, вікові аспекти психопрофілактики розладів особистості.
 - Психопрофілактика у дитячому віці.
 - Психопрофілактика у підлітковому віці.
 - Психопрофілактика у зрілому віці.
 - Геронтологічні аспекти психопрофілактики розладів особистості.
 - Перенесене травматичне сексуальне насильство у дитинстві, вплив на доросле життя.
2. Заслуховування та обговорення рефератів.
3. Підведення підсумків практичного заняття.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Проблема співвідношення набутого і спадкового у структурі особистості.
2. Вплив психічних чинників на соматичне здоров'я людини.
3. Основні положення теорій особистості Дж. Келлі, Г. Саллівана.
4. Положення теорій особистості К. Левіна, Р. Мей.
5. Теорія соціального навчання А. Бандури.
6. Основні положення теорій особистості Дж. Роттера, Е. Дюркгейма.
7. Поняття норми і патології розвитку особистості у психодинамічній теорії З. Фрейда.
8. Методи клініко-психологічного дослідження.
9. Клінічні прояви психічної та патології.
10. Взаємодія лікаря та клінічного психолога.
11. Психодинамічні моделі психічного захворювання.
12. Основні положення теорії особистості В. Райха у симптомоутворенні.
13. Рівні невротичного розвитку особистості за Отто Кернбергом.
14. Клінічний опитування пацієнта, принципи, етапи.
15. Методи дослідження особистості в клінічній психології.
16. Феноменологічний принцип обстеження хворого.
17. Первинне інтерв'ю, психологічне консультування.
18. Поняття про симптом, синдром, нозологію.
19. Основні види розладів відчуттів та сприйняття у загальній клінічній практиці
20. Основні види розладів пам'яті у загальній клінічній практиці.
21. Основні види розладів уваги у загальній клінічній практиці.
22. Розлади емоцій у клінічній практиці.
23. Хворобливі зміни потягів, волі та поведінки.
24. Порушення інтелекту.
25. Порушення свідомості.
26. Психічне реагування захворювання.
27. Примітивні та зрілі форми психологічних захистів.
28. Гостра реакція на стрес.
29. Психологічне благополуччя та психологічна культура особистості.
30. Визначення рівня функціонування особистості.
31. Психодинамічне розуміння невротичної симптоматики.
32. Психодинамічне розуміння психотичної симптоматики.
33. Психодинамічне розуміння депресивної (маніакальної) симптоматики.
34. Основні почуття, "афективний блок" при соціопатіях.
35. Захисні механізми та варіанти адаптації при соціопатіях.
36. Особливості маніпулятивності соціопатичних особистостей.
37. Особливості власного "Я" при соціопатіях.

38. Дефіцитарна модель структури нарцисичної особистості.
39. Жорстоке “Суперего” нарцисичних особистостей.
40. Патологія самооцінки нарцисичних особистостей.
41. Поняття “нарцисичне розширення”.
42. Основні афекти нарцисичних особистостей.
43. Основні психічні захисту нарцисичних особистостей.
44. Дефіцитарність образу власного “Я” нарцисичних особистостей.
45. Перенесення та контрперенесення з нарцисичними пацієнтами.
46. Істерична особистість. Дисоціація у істериків.
47. Відмінність істерії психотичного, межового та невротичного рівнів.
48. Характерні риси істеричних особистостей гістрійного типу.
49. Характерні риси істеричних особистостей конверсійного типу.
50. Характерні риси істеричних особистостей блазованого типу.
40. Потяги та афекти при істерії.
43. Захисні та адаптаційні процеси при істерії.
44. Дисоціація та різноманітність її проявів.
48. Труднощі психотерапевтичної роботи з пацієнтами істеричного кола.
49. Аномалії статевого потягу, їх класифікація.
50. Особливості формування парафілій, роль аналізаторів сприйняття.
51. Психопатологічні варіанти і типи перебігу клінічної картини парафілії.
52. Патогенетичні типи формування парафілій.
53. Базова, рольова та персональна статеві ідентичність за В.Є. Каганом.
54. Психосексуальний розвиток як один з аспектів індивідуального психічного розвитку.
55. Партнерська та індивідуальна сексуальні норми, критерії оцінки.
56. Поняття сексуального здоров’я, основні системоутворюючі якості.
57. Вікові особливості статевої функції.
58. Сексуальні дисфункції у чоловіків, їхні види, причини виникнення.
59. Сексуальні дисфункції у жінок, їхні види, причини виникнення.
60. Чинники виникнення психосоматичних хвороб.
61. Когнітивні теорії психосоматичних розладів.
62. Нервова анорексія та булімія.
63. Типи емоційного ставлення хворих до своєї хвороби.
64. Визначити поняття нозогенії при психосоматичних захворюваннях.
65. Особливості психосоматичних розладів у дитячому віці.
66. Афекти шизоїдних особистостей.
67. Основні примітивні та зрілі психічні захисту, адаптаційні процеси шизоїдних особистостей.
68. Відмінність шизоїдних особистостей психотичного рівня організації та вищих шизоїдів.
69. Джерела на підтвердження самоповаги шизоїдних особистостей.
70. Основні риси характеру параноїдних особистостей.
71. Захисні та адаптаційні процеси при параної.
72. Особливості об’єктних відносин параноїдних особистостей.
73. Параноїдне власне “Я”.
74. Діагностичні проблеми при виставленні діагнозу

параноїдних особистостей.

75. Основні риси obsесивно-компульсивних особистостей.

76. Основні афекти obsесивно-компульсивних особистостей.

77. Основні потяги obsесивно-компульсивних особистостей.

78. Процеси психологічного захисту та адаптації obsесивно-компульсивних особистостей.

79. Реактивні утворення obsесивно-компульсивних особистостей.

80. Депресивні та маніакальні особистості.

81. Депресивне власне “Я”.

82. Поняття депресивної динаміки та заперечення депресії.

83. Відмінність психотичної та невротичної депресії.

84. Екзистенційна проблематика депресивних пацієнтів.

85. Основні захисні та адаптаційні процеси маніакальних та гіпоманіакальних особистостей.

86. Захисні та адаптаційні процеси мазохістичних особистостей.

87. Психопрофілактика розладів особистості дитячому віці.

88. Психопрофілактика розладів особистості у підлітковому віці.

89. Психопрофілактика розладів особистості у зрілому віці.

90. Геронтологічні аспекти психопрофілактики розладів особистості.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

Список основних джерел

1. Вітенко І.С. Медична психологія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І.С. Вітенко. - К. : Здоров'я, 2007. - 208 с.
2. Волошин П.В. Принципи медико-психологічної реабілітації осіб, які постраждали під час виконання службових обов'язків в Україні / П.В. Волошин, Н.О. Марута, Л.Ф. Шестопалова, І.В. Лінський //Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 2 (83). – С. 105.
3. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди / П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2015. – Т. 23, вип. 1 (82). – С. 5 – 11.
4. Медична психологія : державний національний підручник / І.Д. Спіріна, І.С. Вітенко, О.К. Напресенко [та ін.]. – Дніпропетровськ : Ліра, 2012. – 442 с.
5. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А.Коваль, К.С. Максименко ; за загальною ред. С.Д.Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.
6. Медична психологія: держ. нац. підруч.: підруч. для студентів ВНЗ ВМНЗ IV рівня акредитації МОЗ України / Спіріна І.Д. та ін. – Дніпропетровськ : Ліра, 2012. – 442 с.
7. Медична психологія: навч. посібник / Н.Г.Пшук,М.В. Маркова, А.І.Кондратюк, Л.В.Стукан. – 2-е вид. – Вінниця: Горбачук І. П., 2012. – 135 с.
8. Медична психологія: підручник / С.Д. Максименко, Я.В. Цехмістер, І.А. Коваль, К.С. Максименко; за загальною ред. С.Д. Максименка. – 2-е вид. – К.: Слово, 2014. – 516 с.
9. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.
10. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 2-ге вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – М 82 Київ-Івано-Франківськ: Видавництво “Нова Зоря”, 2020. – 436 с.
11. Основи медичної психології : навчально-методичний посібник / В.М.Ждан, А.М.Скрипніков, Л.В.Животовська [та ін.]. – Полтава : АСМІ, 2014. – 257 с.
12. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / В.М. Ждан та ін. – Полтава : АСМІ, 2014. – 254 с.
13. Посттравматичний стресовий розлад : адаптована клінічна настанова, заснована на доказах / Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України; Асоціація психіатрів України; Всеукраїнське громадське об'єднання родин загиблих та безвісти зниклих, учасників антитерористичної операції, ветеранів війни та активістів волонтерського руху «Крила 8 сотні». – 2016. – 164 с.

14. Я-концепція у становленні особистості: цикл тренінгових вправ: навчально-методичний посібник / Укл.: Тимофієва М. П., Павлюк О. І. Чернівці, 2019. 107 с. ISBN 978- 966-697-771-0.

Список допоміжних джерел

1. Гузенко В.А. Психологічна діагностика : навчально-методичний посібник / В.А. Гузенко, Ю.В. Тодорцева; Одеський національний політехнічний університет. – Одеса : Букаєв В.В., 2013. – 267 с. : іл., табл.

2. Депресія (легкий або помірний депресивні епізоди без соматичного синдрому або з соматичним синдромом : адаптована клінічна настанова, заснована на доказах / Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України; Асоціація психіатрів України. – 2014. – 65 с.

3. Любан-Плоцца Б., Пельдингер В. Психосоматичний хворий на прийомі у лікаря. – Київ: “АДЕФ-Україна”.- 1997.

4. Психіатрія. Збірник тестових завдань. Навчально – методичний посібник. проф., докт. мед. наук Г.Я. Пилягіна, доцент, канд. мед. наук Т.О. Гончар, асистент, канд. мед. наук А.Г. Бондарчук, асистент О.В. Зубатюк, асистент Ю.Я. Челядин.

5. Психіатрія/ під ред. В.М.Козідубової, В.М. Кузнецова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. – Харків: Оберіг, 2013 р. 164 с.

6. Психотерапія, медична психологія і гранична психіатрія в системі надання медичної допомоги : (XI Платонівські читання) : Матеріали наук.-практ. конференції, присвяч. 85-річчю ХМАПО, 145-річчю санат. "Березівські мін. води", 17-18 квітня 2008р. ; АМН України ; АНВО України ; ХМАПО. - Харків, 2008. - 169 с.

7. Рекурентні депресивні розлади : адаптована клінічна настанова, заснована на доказах / Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України; Асоціація психіатрів України. – 2014. – 457 с.

8. Рєпнова Т.П. Вивчення культури емоцій підлітків як психологічне пізнання та підґрунтя психокорекційної роботи. «Актуальні проблеми сучасного управління в соціально-економічних, гуманітарних та економічних системах» : Зб. наук. праць за матеріалами наук.-практ. конф. / ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса: Лерадрук, 2018. - С. 108-121.

9. Рєпнова Т.П. Войта-діагностика та корекція у системі абілітації дітей з особливими освітніми потребами. «Пріоритетні напрямки розвитку наукової думки в XXI столітті» Зб. наук. праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції до Дня науки України / ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 17 травня, 2024 р. Одеса: Лерадрук. - С. 43-45.

10. Рєпнова Т.П. Его в процесі індивідуації на онтогенетичних етапах розвитку. «Пріоритетні напрями розвитку наукової думки в XXI столітті» Зб. наук. праць за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції до Дня науки України / ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»» Одеський інститут, Інститут проблем розвитку та економіко-

екологічних досліджень НАН України, 19 травня, 2023 р. Одеса: Лерадрук. - С. 84-91.

11. Рєпнова Т.П., Кулікова Д.Я. Сучасні дослідження особистісної детермінації порушення поведінки у молодших школярів. «Актуальні питання психології у сучасному інноваційному просторі»: Зб. наук. праць за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції / Одеський національний морський університет, 26-27 травня, Одеса: ОНМУ, 2023.- С.104-108.

12. Рєпнова Т. П. Етичні принципи у розрізі психологічної культури студента та викладача вищого навчального закладу. Науковий журнал Одеського національного університету «Вісник». Серія: Психологія та соціальна робота. ISSN 2707–0409. Т. 24, випуск 2 (50), 2019. С. 151–163. DOI: 10.18524/2707-0409. [Включено до МНБ – Web of Science]. <https://drive.google.com/drive/folders/1d-XlQT4ioGUUWtu3W9PAf7gecI9HbBz7>.

13. Рєпнова Т.П., Мучичка А.В. Професійно важливі уміння, які детермінують професійну успішність психолога. «Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір» Зб. наук. праць за матеріалами IV Міжнародній науково-практичній конференції / Національний ун-т “Одеська юридична академія” (кафедра психології НУ “ОЮА”), 21 червня 2024 р. Одеса: НУ “ОЮА”.

14. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю : навчально-методичний посібник / С.О.Величко, Т.В.Веселова, І.С. Вітенко [та ін.] ; за ред. Л.Ф.Матюхи, І.С.Вітенка, Н.Г.Гойди [таін.] ; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2013. – 175 с. : табл., іл.

Ресурси відкритого доступу

1. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

2. <https://dspace.onua.edu.ua> - Репозитарій (відкритий електронний архів) Національного університету «Одеська юридична академія».

3. <https://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/ins=5Fspe=5Fped/> – Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

4. www.dnpgb.gov.ua/ – Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського.

5. <https://www.apa.org> - American Psychological Association (APA).

6. <https://www.efpa.eu> - European Federation of Psychologists' Associations.

7. <https://iaapsy.org> - International Association of Applied Psychology.

8. <https://www.who.int/> - Всесвітня організація охорони здоров'я.

9. <https://moz.gov.ua/uk/zatverdzheno-perelik-ta-porjadok-nadannja-psihosocialnih-poslug-schodo-pitan-psihihnogo-zdorov%E2%80%99ja-%E2%80%93nakaz-moz> - наказ МОЗ про Затверджений перелік та порядок надання психосоціальних послуг щодо питань психічного здоров'я.

Тетяна Петрівна Рєпнова

ОСОБИСТІСТЬ В ПРАКТИЦІ КЛІНІЧНОГО ПСИХОЛОГА
методичні рекомендації з підготовки до практичних занять

В авторській редакції